

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

Батанова Людмила Олександрівна СТАН МИТНОГО ОПОДАТКУВАННЯ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	240
Іванченко Едуард Пилипович ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕДУРИ МИТНОГО ДЕКЛАРУВАННЯ ТОВАРІВ	241
Івасюк Ігор Георгійович ДЕЯКІ ЗАХОДИ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	244
Коваль Наталія Олексіївна ЦИФРОВІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ЕКСПОРТНОГО КОНТРОЛЮ	246
Козарійчук Дмитро Васильович ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ МИТНОЇ СПРАВИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ.....	248
Панчук Анна Олександрівна ЩОДО ЗМІНИ КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПОРТАМИ В УКРАЇНІ	249
Плохута Євгеній Петрович ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЇ У МИТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	252
Сергєєв Юрій Володимирович БЕЗПЕКА В ЧОРНОМОРЬСЬКОМУ РЕГІОНІ ТА РОЗВИТОК СТРАТЕГІЇ: НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА США	254
Назарко Артем Аркадійович ПОСТ-МИТНИЙ КОНТРОЛЬ У РОЗУМІННІ СТАТТІ 337 ¹ МИТНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	255
Омельченко Андрій Іванович РЕЖИМ ПІДВОДНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ: НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОГО БАЗИСУ.....	258
Рудик Марко Романович КОНТРОЛЬ СУДЕН ДЕРЖАВОЮ ПОРТУ У СИСТЕМІ ПРОТИДІЇ СУБСТАНДАРТНОМУ СУДНОПЛАВСТВУ	260

СЕКЦІЯ 7. ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СУДОУСТРОЮ, ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРАТУРИ, ІНШИХ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, АДВОКАТУРИ

Бакаянова Нана Мезенівна ПРОФЕСІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ АДВОКАТІВ В АСПЕКТІ ПРАВА НА СВОБОДУ ОБ'ЄДНАННЯ	262
Косюта Михайло Васильович УЧАСТЬ ПРОКУРОРА У РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ ЗГІДНО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ	265
Кісліцина Ірина Олександрівна ПРОБЛЕМИ ДОТРИМАННЯ АДВОКАТАМИ ЕТИЧНИХ НОРМ ПРИ ВЕДЕННІ ОНЛАЙН-БЛОГІВ.....	267
Ковальчук Інна Сергіївна ПРАВОЗАХИСНА РОЛЬ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ У ВОЄННИЙ ЧАС	269
Кравченко Марина Олександрівна ПОРУШЕННЯ СУДДЕЮ СУДДІВСЬКОЇ ЕТИКИ ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	271
Кубаєнко Андрій Володимирович МОДЕЛІ ТА ПІДХОДИ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ	273
Свида Олексій Георгійович ОКРЕМІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ.....	275
Храпенко Олена Олегівна ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В АДВОКАТУРІ.....	277
Курганський Олександр Валерійович ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ПРОКУРАТУР В УКРАЇНІ В СУЧАСНИЙ ПЕРІОД	279
Нестерчук Лілія Петрівна ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	281
Зубрицький Олександр Олександрович ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕДУРИ ПРИТЯГНЕННЯ АДВОКАТА ДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	283
Мозгальов Віктор Юрійович ТРАНСФОРМАЦІЯ КУЛЬТУРИ ПОВОДЖЕННЯ ЗІ ЗБРОЄЮ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ ...	286
Полетило Павло Сергійович МОДЕЛЬ СПРАВЕДЛИВОГО ПРАВОСУДДЯ (ВИПАДОК, КОЛИ СВІДОК ОБВИНУВАЧЕННЯ ВІДСУТНІЙ В СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ)	288
Хлистік Мирослава Андріївна ПРИМИРЕННЯ СТОРІН СПОРУ ШЛЯХОМ МЕДІАЦІЇ ПІД ЧАС СУДОВОГО ПРОЦЕСУ.....	291

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЇ У МИТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

До запровадження воєнного стану Україна мала досить високий науково-технологічний, кадровий, промисловий потенціал, що був визнаний у всьому світі. На сьогоднішній день сучасні методи адміністрування змінюються на нові, що повинні сприяти розвитку конкуренції та ринковим відносинам. Ключовим аспектом у цьому напрямку стало прийняття Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року [1]. Але потенціал України використовується вкрай неефективно, що призводить до більш кризового стану економіки держави та суспільства в цілому. Для досягнення Україною конкурентноздатності та економічного процвітання наша держава повинна активно впроваджувати та стимулювати інноваційні технології, однією з яких є застосування блокчейн-технологій у сфері митної діяльності.

Термін «блокчейн» походить від англ. «blockchain», «block chain», від «block» – блок, «chain» – ланцюг, тобто ланцюжок блоків, що означає базу даних, яка зберігає впорядкований ланцюжок записів (так званих блоків) [2]. Кожен блок містить часову позначку, хеш попереднього блоку та дані транзакцій, подані як хеш-дерево [3]. Інформація про транзакції зазвичай надається у відкритому, не зашифрованому вигляді, але із відповідною системою захисту від фальсифікації, шляхом включення хешу всього блоку у наступний блок. Тому зміни у одному з блоків потребують внесення змін в наступних блоках після нього, що здебільшого є дуже складним та затратним процесом.

Започатковано відповідні технології ще у 2016 році Міжнародною організацією зі стандартизації (ISO), при якій було створено комітет для напрацювання міжнародного стандарту з блокчейн-технологій [4].

Окрім сфери митної діяльності з 2017 року блокчейн-технології використовуються, наприклад, для оновленої системи електронних торгів арештованим майном СЕТАМ, інформаційної системи державного земельного кадастру тощо [5].

Відповідні технології охоплюють провідні країни світу, так, у столиці Південної Кореї оголошено про намір зробити «розумне» місто із застосуванням блокчейн-технологій. Стратегія, що має назву «Blockchain Urban Plan», була розрахована на 2018-2022 роки [6].

Блокчейн-технологія в сфері митної діяльності (англ. «blockchain technology in customs activity») – це інноваційна модель єдиної інформаційної мережі [7, с. 58]. Тобто блокчейн-технологія – це порядок розподілу децентралізованого реєстру даних, що являє собою цифрову базу даних (контрактів, угод, транзакцій тощо), що вводиться, перевіряється, зберігається учасниками та захищена за допомогою криптографічних методів шифрування. Такі методи можуть бути використані для захисту конфіденційних даних, що робить їх такими, які не можуть бути прочитаними тими, у кого немає відповідного ключа для їх розшифрування. Цілісність даних гарантує, що вони не були змінені чи пошкоджені.

Перевагою використання блокчейн-технології може слугувати відкритість та захищеність інформації. Даний принцип роботи практично вирішує роботу системи управління ризиками. Фізичним особам та суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності не потрібно витрачати час на підготовку документації та нести збитки, а для посадових осіб митних органів перевагою стане скорочення часу здійснення митних формальностей.

Застосування у митній діяльності блокчейн-технології перевтілить будь-яку транзакцію у формат цифрового сертифікату та забезпечує контроль відправлених вантажів на всьому шляху їх руху. Застосування технології дозволить відправникам та отримувачам відслідкову-

вати увесь процес поставки вантажів, що зведе до мінімуму порушення норм митного законодавства, оскільки інформація про кожний вантаж та властивості товару будуть фіксуватися у блокчейн-системі.

Крім того технологія повинна вирішувати проблеми міжвідомчої взаємодії. Наприклад, Державною митною службою України інформація про ланцюг поставки певного суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності може бути передана Державній податковій службі України з метою здійснення відповідного податкового контролю.

Вважаємо, що застосування блокчейн-технологій у сфері митної діяльності дозволить налагодити взаємні стосунки між митними адміністраціями світу та України, іншими державними органами, суб'єктами підприємницької діяльності нашої країни та зарубіжжя з метою побудови єдиної бази даних, забезпечить вільний обмін інформацією між усіма учасниками та й взагалі, призведе до значного полегшення ведення міжнародної торгівлі, обміну даними про товари, вантажопотік, прискорення митних формальностей, а також покращення контрольно-перевірочних заходів тощо.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року : розпорядження КМУ ; стратегія від 10.07.2019 р. № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 21.03.2024).
2. Blockchain for business – Blockchain Council. URL: <https://www.blockchain-council.org/blockchain-certification> (дата звернення: 21.03.2024).
3. Blockchain. Investopedia. «Based on the Bitcoin protocol, the blockchain database is shared by all nodes participating in a system». URL: <https://www.investopedia.com/terms/b/blockchain.asp> (дата звернення: 21.03.2024).
4. Rosenzweig P. Blockchain Standards. *Lawfare*. 19 Aug. 2017. URL: <https://www.lawfaremedia.org/article/blockchain-standards> (дата звернення: 21.03.2024).
5. Державний земельний кадастр перейшов на технологію Blockchain. *Міністерство аграрної політики та продовольства України*. Дата публ.: 03.10.2017. URL: <https://minagro.gov.ua/news/derzhavniy-zemelniy-kadastr-pereyshov-na-tekhnologiyu-blockchain> (дата звернення: 21.03.2024).
6. До 2022 року Сеул стане розумним містом на блокчейні. Tokar.ua (uk-UA). URL: <https://tokar.ua/read/28256/do-2022-roku-seul-stane-rozumnym-mistom/> (дата звернення: 21.03.2024).
7. Іванов В. В. , Залізко В. Л. Інноваційні засади зміцнення митної безпеки України: теоретичний аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 27, ч. 1. С. 58–62. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/27310> (дата звернення: 21.03.2024).

Ключові слова: блокчейн, воєнний стан, інформація, митна діяльність, митні адміністрації.

Keywords: blockchain, military position, information, customs activity, customs administrations.